

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

MEGEP

**(MESLEKİ EĞİTİM VE ÖĞRETİM SİSTEMİNİN
GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ)**

DENİZCİLİK

SU İÇİNDE KAZAZEDE KURTARMA

ANKARA 2008

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen modüller;

- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 02.06.2006 tarih ve 269 sayılı Kararı ile onaylanan, Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında kademeli olarak yaygınlaştırılan 42 alan ve 192 dala ait çerçeve öğretim programlarında amaçlanan mesleki yeterlikleri kazandırmaya yönelik geliştirilmiş öğretim materyalleridir (Ders Notlarıdır).
- Modüller, bireylere mesleki yeterlik kazandırmak ve bireysel öğrenmeye rehberlik etmek amacıyla öğrenme materyali olarak hazırlanmış, denenmek ve geliştirilmek üzere Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında uygulanmaya başlanmıştır.
- Modüller teknolojik gelişmelere paralel olarak, amaçlanan yeterliği kazandırmak koşulu ile eğitim öğretim sırasında geliştirilebilir ve yapılması önerilen değişiklikler Bakanlıkta ilgili birime bildirilir.
- Örgün ve yaygın eğitim kurumları, işletmeler ve kendi kendine mesleki yeterlik kazanmak isteyen bireyler modüllere internet üzerinden ulaşılabilirler.
- Basılmış modüller, eğitim kurumlarında öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılır.
- Modüller hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz ve ücret karşılığında satılamaz.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1. KAZAZEDEYE YAKLAŞMA.....	3
1.1. Can Yeleğinin Yakasından Tutarak Taşımak.....	3
1.1.1. Kazazedenin Kurtarılmasında İzlenecek Aşamalar	3
1.1.2. Kazazedeyi Kolundan Tutarak Taşımak.....	10
UYGULAMA FAALİYETİ.....	11
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	12
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	14
2. KAZAZEDEYİ KURTARMA.....	14
2.1. Kazazedenin Şuur Kaybının Belirlenmesi	14
2.2. Kazazedenin Güvenli Biçimde Kaza Yerinden Uzaklaştırılması.....	15
UYGULAMA FAALİYETİ.....	18
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	19
MODÜL DEĞERLENDİRME	21
CEVAP ANAHTARLARI.....	22
ÖNERİLEN KAYNAKLAR.....	23
KAYNAKÇA.....	24

AÇIKLAMALAR

KOD	624B00008
ALAN	Denizcilik
DAL/MESLEK	Ortak Alan
MODÜLÜN ADI	Su İçinde Kazazede Kurtarma
MODÜLÜN TANIMI	Gemi adamının denizde kaza sonucu kendini ya da bir başkasını tehlikeli bölgeden kurtarma amacıyla can yeleğiyle yüzerek, emniyetli biçimde uzaklaşabilme ve ihtiyaç anında bu bilgi ve becerilerini içeren öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/32
ÖN KOŞUL	Bu modülün ön koşulu ‘Yanan Denizde Yüzmek’ modülünü almış olmaktır.
YETERLİK	Su içinde kazazede kurtarmak.
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Bu modül ile uygun ortam sağlandığında, gereksinim duyulduğunda, su içinde şuurlu ya da şuursuz kazazedeye yaklaşabilecek şuurlu yada şuursuz kazazedeye müdahale edip denizde tehlike oluşturan ortamdan uzaklaşabilecektir. Amaçlar 1. Tehlike anında şuurlu / şuursuz kazazedeye kurtarma amacıyla yaklaşabileceksiniz. 2. Tehlike anında şuurlu / şuursuz kazazedeye kurtarma amacıyla, müdahale edebileceksiniz, kazazedeyi tehlikeli bölge dışına çıkarabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam Sınıf, kütüphane, ev, yüzme havuzu, çalışma havuzu, deniz doğal ortamı. Donanım TV, DVD, VCD, projeksiyon, bilgisayar, internet, kırtasiye, ilkyardım çantası, can yeleği, havuz ve deniz gereçleri (mayo, havlu, deniz maskesi, yüzücü gözlüğü, vb.)
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modülün içinde yer alan her öğrenme faaliyetinden sonra verilen ölçme soruları, uygulama testleri ve kendinize ilişkin gözlem ve değerlendirmeniz yoluyla kazandığınız bilgi ve becerileri ölçerek kendinizi değerlendireceksiniz. Öğretmen modül sonunda size ölçme teknikleri uygulayarak modül uygulamaları ile kazandığınız bilgi ve becerileri ölçerek değerlendirecektir.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Deniz, göl, nehir gibi deniz araçlarının işleyebildiği ortamlarda tüm tedbirlere rağmen kazalar olabilmektedir. Bu durum hiçbir deniz adamının ya da gemi adamının istemediği sonuçlar olsa da kazadan en az hasar ve kayıpla kurtulmak amacımız olmalıdır. Kazadan en az zarar ve kayıpla kurtulmak için deniz aracında size verilen acil durum görev dağılım cetveline kesinlikle uyarak can yeleğinizi kuşanıp sonra, deniz aracını terk etmeniz gerekir.

Deniz aracını terk edip kendi güvenliğinizi sağladıktan sonra diğer kazazedelere yardımcı olmayı düşüneceksinizdir. Bu durumda ne kendinizi ne de diğer kazazedeleri tehlikeye atıp yardımcı olmanız gereklidir.

Burada edineceğiniz bilgilerle deniz aracını terk ettikten sonra şuurlu ya da şuursuz kazazedeye suda uygun şekilde yaklaşabilecek, suda yardım amaçlı müdahalede bulunabilecek kazazedeyi tehlike ortamından uzaklaştırarak civardaki can kurtarma araçlarına ya da güvenli bölgeye taşıyabileceksiniz.

Bu bilgiler, size, aynı zamanda zor durumda kalmış başka deniz aracı kazazedelerine de yardım olanağı verecektir.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Bu faaliyet ile uygun ortam sağlandığında, deniz aracını terk ettikten sonra tehlike altındaki birinin su içinde canlı kalmasını sağlayacak, kendinizi ve kazazedeyi tehlikeye düşürmeden kaza yerinden uzaklaştırabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Bulunduğunuz yerdeki il sağlık müdürlüklerine giderek kazazede psikolojileri hakkında bilgi alınız.

Can kurtarma ve kazazedeye yardım ile ilgili, sivil toplum kuruluşlarına başvurarak bu kuruluşların çalışmaları hakkında topladığınız bilgileri, arkadaşlarınız ve eğitimcilerinizle paylaşınız. Bu konuda oluşabilecek sorularınızın yanıtlarını konuyla ilgili kuruluşlara ulaşarak alınız.

İlk yardım temel eğitimi veren gönüllü kuruluşları araştırınız. Topladığınız bilgileri, arkadaşlarınız ve eğitimcilerinizle paylaşınız.

1. KAZAZEDEYE YAKLAŞMA

1.1. Can Yeleğinin Yakasından Tutarak Taşımak

1.1.1. Kazazedenin Kurtarılmasında İzlenecek Aşamalar

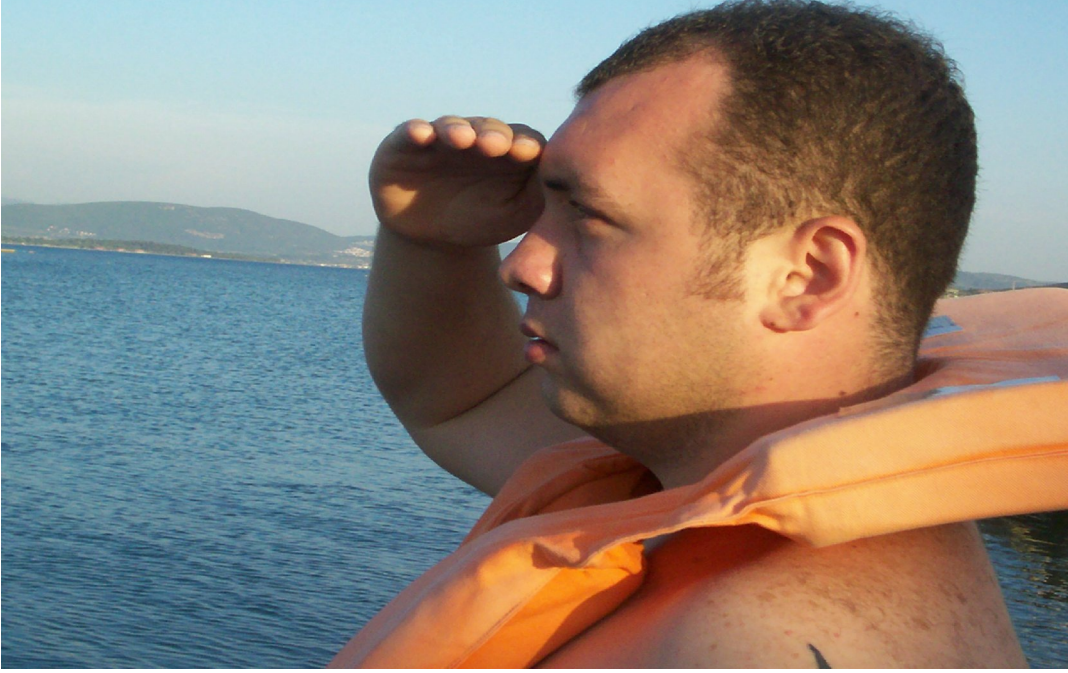
Kaza geçirmiş biri için hayatta kalmak en önemli önceliktir. Bunu başarmak için çoğu kez başka birinin yardımına ihtiyaç duyacaktır. Bu kurtarıcı, bazen kurtarma ekiplerinden bazen orada olan yardımseverlerden, çoğunlukla da kendi gibi kazazede olup durumu kendinden daha iyi durumda olanlardan yardım alır. Kazazedeye yardım edecek kişiler, bu yardım sırasında çok dikkatli ve bilinçli olmak zorundadır. Aksi takdirde kazazedeye zarar verebilir.

Kazazedenin kurtarılmasında izlenecek aşamalar:

Farkına varma
Yaklaşma
Telkin
Müdahale
Uzaklaşma olmalıdır.

➤ **Farkına Varma**

Su içindeki kazazedenin görülmesi ya da duyulmasından sonra olacaktır. Bu kazazedenin fark edilmesinden sonra acele olarak yerinin ve durumunun belirlenmesi ve daha sonra kazazedeye müdahale edilerek kurtarılmasına ihtiyaç vardır. Kazazede yerini belirtmek için işaret vermeye yarayan araçları kullanabileceği gibi sadece kendi sesini de kullanabilir (Bakınız, Fotoğraf 1.1).

Fotoğraf 1.1: Kazazedenin farkına varma

➤ **Yaklaşma**

Bu aşamada dikkat edilecek nokta, kazazedenin de sizi fark etmesi ve sizin varlığınıza güveninin artmasıdır. Kurtarıcı açısından ise yaklaşma, kazazedenin şuur ve genel durumunun anlaşılması, yapacağı yardımda izleyeceği yolu belirlemesi ve aradaki mesafeyi, en güvenli ve en kısa yoldan kat etmesi yönlerinden önemlidir (Bakınız Fotoğraf, 1.2).

Fotoğraf 1.2: Kazazedeye yaklaşma

➤ **Telkin**

Can yelekli kazazede size işaret veriyor ya da sizin ona ulaşma çabanıza olumlu yaklaşıyor, karşılık veriyorsa şuuru açık demektir (Bakınız Fotoğraf, 1.3).

Bu durumda ilk yapılması gereken yaklaşma esnasında başlayan güven artırıcı telkinde bulunmaktır. Kazazedenin sakin olması için diyalog başlatılması, durumunun sorulması, kurtarıcının kendini tanıtarak yardıma geldiğini söylemesi gerekir. Kazazede panik halinde çırpınıyor ise ya da panik halinde çırpındığı halde sizi fark etmiyor ve sizin söylediklerinizi duymuyorsa şokta demektir. Hatta üzerinde can yeleği olduğu halde kollarıyla çırpınıp sizi de zor duruma düşürebileceği bu halden çıkmasını sağlayınız (Bakınız Fotoğraf, 1.4).

Fotoğraf 1.3: Yardım isteyen şuuru açık kazazede

Fotoğraf 1.4: Kazazedeye telkinde bulunma

➤ **Müdahale ve Uzaklaşma**

Kazazede ile temas kurulmadan önce kendimize emniyetli bir pozisyon almamız gerekir. Burada can yelekli olduğumuz halde kendimizi tehlikeye düşürecek hareket ve manevralardan kaçınmak önceliğimiz olmalıdır. Kazazedeyle ilk temasımızdan itibaren can yeleğinin iplerini, varsa tokası ya da tokalarını kontrol edilir. Sırt üstü rahat nefes alacağı pozisyona getirilir. Kazazedeyi, can yeleğinin yakasından tutarak veya kazazede kol tutuş yöntemiyle suda yan yüzüş yaparak taşınır (Bakınız, Fotoğraf 1.4, Fotoğraf1.5).

Fotoğraf 1.4: Yakadan tutuşla müdahale ve uzaklaşma

Fotoğraf 1.5: Koldan tutuşla müdahale ve uzaklaşma

Kaza bölgesindeki yardım isteyen kazazede

Kaza bölgesinde farkına varılan şuurlu kazazedenin yanına yaklaşırken kazazede ile devamlı diyalog halinde olmak ihmal edilmemelidir (Bakınız, Fotoğraf 1.2, Fotoğraf 1.4).

Aynı zamanda hızlı ama ani hareketlerden kaçınarak kazazedenin kontrolünü sağlamak gerekir. Kazazede yaklaşım konusunda en doğru hareket, kazazedeye arkasından yaklaşmak olmalıdır (Bakınız, Fotoğraf 1.6).

Fotoğraf 1.6: Kazazedeye arkadan yaklaşma

Kazazedenin yüzü bize dönük bile olsa sırtını çevirmek hem kontrolünü hem de taşınmasını kolaylaştıracaktır. Bu yüzden, kısa sürede tehlike bölgesinden uzaklaşmak, vücudun sudaki ısı kaybını da en aza indirecektir. Bazı durumlarda sakın gibi görünen şuurlu kazazedeler bile yaşadıkları şok nedeniyle paniğe kapılıp kazazedeye yardım edeni de zor duruma düşürüp hayati tehlike yaratabilir. Kazazede, önce sırt üstü suya yatar pozisyona getirilir (Bakınız, Fotoğraf1.5). Başın su üstünde rahat nefes alacak pozisyonda olmasına dikkat edilir. Kazazedenin sırtındaki can yeleğinin yaka kısmından, can yeleği bir elle sıkıca tutulur. Buradan kol mesafesi, rahat yüzüş ve çekiş sağlayabilmek amacıyla sabit tutularak kazazede sırt üstü yüzme pozisyonuna getirilir (Bakınız, Fotoğraf 1.5). Sudaki çekerek ilerlemede kurtarıcı ise yan yüzme yapar. Vücudumuz kazazedenin arkasında ve kazazedeye paralel yakın bir biçimdedir (Bakınız, Fotoğraf 1.4).

1.1.2. Kazazedeyi Kolundan Tutarak Taşımak

Kazazedeyi bu biçimde taşıma isteğimizin nedeni yine kazazedenin o andaki ruhsal durumundan ve sudaki şartlardan kaynaklanır. Kazazede suda çok fazla hareket ederek yorgun, bitkin olabilir. Bunun dışında suyun dalgalı, akıntılı olması da kazazedeyi kontrol etmeyi zorlaştırabilir. Bu durumda yorgun kazazedeyi bir elimiz can yeleğinin sırtındaki yaka kısmında diğer elimiz kolunun dirsek kısmının üstündeki üst kol (pazu kemiğinden) sıkıca tutularak taşınır. Vücudumuz sırt üstü suya yatmış kazazedenin yine arkasında; ama tutuş nedeniyle bu kez kazazedenin kolunu tuttuğumuz tarafında yandadır. Sudaki çekerek ilerleme yan yüzüş tekniği ile yapılır. Farklı olan taraf ise sabit kol kazazedenin yakasında sabittir (Bakınız, Fotoğraf 1.7).

Fotoğraf 1.7: Kazazedeyi yaka ve koldan tutarak taşıma

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki uygulamaları yapınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Kaza bölgesindeki kazazedenin yardım ihtiyacını fark ediniz (Bakınız, Fotoğraf 1.3, Fotoğraf 1.1). ➤ Kendi durumunuzu da kontrol ederek kendinizi tehlikeye atmadan yardım edip edemeyeceğinizi belirleyiniz (Bakınız, Fotoğraf 1.1). ➤ Kurtarmayı planlayıp kazazedeyle yüksek sesle iletişim kurarak kendinizi tanıtırız (Bakınız, Fotoğraf 1.3, Fotoğraf 1.4). ➤ Tehlikede bulunan kazazedeyle yüksek sesle konuşarak yaklaşınız (Bakınız, Fotoğraf 1.2). ➤ Kazazedeye kurtarma ve sakinleşme amaçlı telkinde bulununuz (Bakınız, Fotoğraf 1.4). ➤ Kazazedeye neler yapması gerektiğini söyleyiniz (Bakınız, Fotoğraf 1.2). ➤ Sudaki kazazedenin şuurunu kontrol ediniz. ➤ Şuuru yerinde ise kazazedenin sırt üstü uzanmasını sağlayınız (Bakınız, Fotoğraf 1.4). ➤ Kazazedenin tarafınızdan çekilerek taşınması arkasına geçiniz. ➤ Kazazedeyi can yeleğinin sırt kısmındaki yakalığınan tutunuz (Bakınız, Fotoğraf 1.4). ➤ Kazazedeyi tehlike bölgesinin dışına, suda, çekerek uzaklaştırınız.	➤ Sakin olmak, kazazede ile göz temasını kaybetmeyiniz. ➤ Kazazedenin şuurunun açık olduğunu gördükten sonra kurtarma planı hakkında kazazedeyi bilgilendiriniz. ➤ Kazazedenin şuurunun açık olduğundan soru sorarak emin olunuz. ➤ Kazazedeyi taşıma esnasında çok dikkatli ve titiz olarak kırıpratmamaya çalışınız. ➤ Kazazedeyi bir an önce kaza bölgesinden uzaklaştırınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki ifadelerin doğru veya yanlış olduğunu belirterek, öğrenme faaliyetinde kazanmış olduğunuz bilgileri ölçünüz.

ÖLÇME SORULARI		Doğru	Yanlış
1.	Kazazede suda görüldüğünde hemen yardımına gidilir.		
2.	Kazazedenin kurtarılmasında izlenecek aşamalar farkına varma, yaklaşma, telkin, müdahale ve uzaklaşma olmalıdır.		
3.	Kazazede kurtarma yöntemleri can yeleğinin yakasından tutarak taşıma ve kazazedeyi kolundan tutarak taşıma olmalıdır.		
4.	Kazazedeye yaklaşırken heyecanlanmaması için sessiz oluruz		
5.	Kazazedeyi karşımıza alıp ellerinden tutarak çekip taşırız.		

DEĞERLENDİRME

Sorulara verdiğiniz cevaplar ile cevap anahtarınızı karşılaştırınız, cevaplarınız doğru ise uygulamalı teste geçiniz. Yanlış verdiyseniz öğrenme faaliyetinin ilgili bölümüne dönerek konuyu tekrar ediniz.

UYGULAMALI TEST

Çalışma havuzu veya çalışma havuzu derinliğinde (1.50cm.) şamandıralarla sınırlanmış aynı derinlik özelliği gösteren deniz ortamında arkadaşlarınızdan birine kazazede bir diğerine de kurtarıcı pozisyonu veriniz. Aralarına 25 m mesafe tespit edilir. Suda can yelekli olan **şuurlu kazazede** yardım çağrısında bulunduktan sonra kurtarıcı pozisyonundaki can yelekli kişi işlem basamaklarını ve önerileri dikkatle uygulayarak yardım amacıyla kazazedeyi kurtarır. Bu işlemler sırasında mutlaka su içinde yanınızda bulunan bir veya birkaç gözetmenin kontrolünde olunuz.

Aşağıdaki değerlendirme ölçütlerini evet –hayır başlıklı sütunların altına (X) işareti koyarak değerlendiriniz.

DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ		Evet	Hayır
1	Kaza bölgesindeki kazazedenin yardım ihtiyacını fark ettiniz mi?		
2	Kendi durumunuzu da kontrol ederek kendinizi tehlikeye atmadan yardım edip edemeyeceğinizi belirlediniz mi?		
3	Kurtarmayı planlayıp kazazedeyle yüksek sesle iletişim kurarak kendinizi tanıttınız mı?		
4	Tehlikede bulunan kazazedeyle yüksek sesle konuşarak yaklaştınız mı?		
5	Kazazedeye kurtarma ve sakinleşme amaçlı telkinde bulundunuz mu?		
6	Kazazedeye neler yapması gerektiğini söylediniz mi?		
7	Sudaki kazazedenin şuurunu kontrol ettiniz mi?		
8	Şuuru yerinde ise kazazedenin sırt üstü uzanmasını sağladınız mı?		
9	Kazazedenin tarafınızdan çekilerek taşınması amacıyla arkasına geçtiniz mi?		
10	Kazazedeyi can yeleğinin sırt kısmındaki yakalığundan tuttunuz mu?		
11	Kazazedeyi tehlike bölgesinin dışına çekerek uzaklaştırdınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Yapılan değerlendirme sonunda “hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetinin ilgili kısmına dönerek tekrar ediniz. Cevaplarınızın tamamı “evet” ise bir sonraki faaliyete geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Bu faaliyet ile uygun ortam sağlandığında, deniz aracını terk ettikten sonra tehlike altındaki birinin su içinde canlı kalmasını sağlayacak, kendinizi ve kazazedeyi tehlikeye düşürmeden kaza yerinden uzaklaştırabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

İlgili sağlık kuruluşlarından şursuz insanın baygın halde hangi tehlikelerle karşı karşıya olduğunu öğrenerek arkadaşlarınız ve eğitimciniz ile paylaşınız.
Su içinde bir kişinin nefes almadan ne kadar süreyle hayatta kalabileceğini cankurtaran eğitimcilerine danışınız.

2. KAZAZEDEYİ KURTARMA

2.1. Kazazedenin Şuur Kaybının Belirlenmesi

Suda şuurunu kaybetmiş birisi, ister denizde isterse göl veya nehirde olsun; tehlikeli sonuçlar doğurabilecek kazazede tipidir. Kısa zamanda etkili bir kurtarma ile müdahale edilmeli ve ardından mutlaka sağlık konusunda **en az temel ilk yardım eğitimi** almış birine teslim edilmelidir.

Kaza ortamında kendi emniyetinizi sağladıktan sonra suda yardıma ihtiyacı olanları araştırınız. (Bakınız, Fotoğraf 1.1). Şuuru açık olan kazazedeler yerlerini bir yolla belli ederken şuurunu kaybetmiş bir kazazede suyun içinde baygın bir biçimde olabilir. Siz onu görmediğiniz takdirde yardım isteyemeyeceği için orada ölüme kadar varacak bir süreci yaşayacaktır. Bu noktada kurtarıcı kazazedenin kurtarılmasında şu aşamaları izlemelidir:

Kazazedenin farkına varma

Hızla yaklaşma

Müdahale

Kaza bölgesinden uzaklaşma

Kazazedenin yerinin belirlenmesinin ardından tüm çağrılarınıza ve iletişim teşebbüslerine cevap vermiyorsa şuurunu kaybettiğinden şüphelenmek gerekir (Bakınız, Fotoğraf 2.1). Bu durumda kontrollü, ama olabildiğince hızlı bir biçimde yanına ulaşmak ve aynı zamanda iletişim kurmaya çalışmak gerekir. Çağrılarının hiçbirine cevap vermiyorsa, kurtarıcı kendi kendine karar verip müdahale aşamasına geçmelidir (Bakınız, Fotoğraf 1.2, Fotoğraf 1.4, Fotoğraf 1.5, Fotoğraf 1.6).

Fotoğraf 2.1: Şuursuz kazazedeyle iletişim kurma çabaları

2.2. Kazazedenin Güvenli Biçimde Kaza Yerinden Uzaklaştırılması

Kurtarıcı, kazazedenin fazla kıpırdamamasına dikkat ederek (kırık ve yaralanmalardan doğan hassasiyet ve kan kaybından dolayı) önce nefes yolunu açmak amacıyla her ne pozisyonda olursa olsun, suda sırt üstü yatar pozisyona getirmek ve nefes yolunu açmak gereklidir. Nefes yolunun açıldığından emin olduktan sonra diğer müdahaleler düşünülmelidir (Bakınız, Fotoğraf 2.2).

Fotoğraf 2.2: Şuursuz kazazedeyi sırtüstü konuma getirme

Kazazedenin giyindiği can yeleğinin tokası veya bağlantı noktaları ile can yeleği bağlama iplerini kontrol edilerek yüzerliğinin denetlenmesi yapılır. Bu denetlemeden sonra şuurlu olarak hareket edemeyeceğinden tamamen kurtarıcının kontrolündedir (Bakınız, Fotoğraf 2.1).

Kurtarıcı, nefes yolunu açık tutarak kazazedeyi tehlike bölgesinden uzaklaştıracığından, kazazedenin başını daima su üstünde tutmalıdır. Kurtarıcı, şuurlu kazazedenin kurtarılmasında olduğu gibi kazazedenin arkasına geçerek kontrolünü sağlar. Farklı olarak kazazedenin başını ve kısmen sırtını kendi yakalığine yaslayarak bir dayanak noktası oluşturmalıdır. Yoksa baş sabit bir biçimde tutulup nefes yolunun açık kalması zorlaşacaktır. Kazazedenin başının sabitliği için, kurtarıcının diğer elinin ayasıyla da kazazedenin başını sabit tutması gerekir. Bu arada kazazedenin ağız ve burnu hep suyun üstünde tutulmalı ve sudan korunmalıdır (Bakınız, Fotoğraf 2.2).

Kurtarıcı, kazazedenin nefes yolunu açtıktan sonra rahat ve sıkı bir tutuşla yan yüzme tekniğinde yüzülür (Bakınız, Fotoğraf 2.3).

Fotoğraf 2.4: Şuursuz kazazedeyi sırtüstü taşıma

Çekişi sağlayabilmek amacıyla ayak vuruş hareketi aralıksız yapılmalıdır. Çünkü kazazede taşımak fazlaca güç gerektirir. Kazazedenin başının yaralanma, iç kanama, kırık olabileceği için fazlaca kıpırdatmamak gerekir. Sudaki çekerek ilerleme yan yüzüyle sürdürülürken kurtarıcı bu dengeyi de korumalıdır. Vücudumuz kazazedenin arkasında ve kazazedeye paralele yakın bir biçimdedir (Bakınız, fotoğraf 2.4).

Fotoğraf 2.5: Şuursuz kazazedeyi sırt üstü taşıyarak tehlikeden uzaklaştırma

Bu biçimde yapılan bir çekişle kazazede olay yerinden ve tehlikeli bölgeden uzaklaştırılır (Bakınız, fotoğraf 2.5). Kazazedenin şuurunun kapalı olduğu düşünülerek **temel ilk yardım eğitimi** almış birine veya aynı eğitimi almış sağlık görevlisine, durumu anlatılarak teslim edilmelidir.

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki uygulamaları yapınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Kaza bölgesindeki kazazedenin yardım ihtiyacını fark ediniz (Bakınız, Fotoğraf 1.1) ➤ Kendi durumunuzu da kontrol ederek kendinizi tehlikeye atmadan yardım edip edemeyeceğinizi belirleyiniz. ➤ Kurtarmayı planlayıp kazazedeyle yüksek sesle iletişim kurmaya çalışınız (Bakınız, Fotoğraf 2.1). ➤ Cevap alınmıyorsa hızla kontrollü biçimde kazazedeye yaklaşınız (Bakınız, Fotoğraf 1.2). ➤ Kazazededeki şuur kaybı belirtilerinden baygın olup olmadığını kontrol ediniz. ➤ Şuuru yerinde olmayan kazazedenin kontrolü için arkasına geçiniz (Bakınız, Fotoğraf-1.6). ➤ Kazazedeyi sırtüstü çevirerek suya yatırınız (Bakınız, Fotoğraf 2.2). ➤ Kazazedenin başını yakalığın altına sabitleyiniz. (Bakınız, Fotoğraf 2.2). ➤ Kazazedenin nefes yolunu açık tutunuz. ➤ Kazazedenin su yutmasına suyla hava yolunun temasını keserek engel olunuz. ➤ Kazazedenin tarafınızdan çekilerek tehlike bölgesinin dışına taşınmasını sağlayınız (Bakınız, Fotoğraf 2.4, Fotoğraf 2.5). ➤ Güvenli bölgede, temel ilk yardım eğitimi almış birine veya aynı eğitime sahip sağlık görevlisine teslim edene kadar kazazedeyle bekleyiniz.	➤ Sakin olmak k azazede ile göz temasını kaybetmeyiniz. ➤ Kazazedenin şuurunun kapalı olduğundan emin olunuz. ➤ Kazazedeyi taşıma esnasında çok dikkatli ve titiz olunuz. ➤ Kazazedeyi temel ilk yardım eğitimi almış birine veya aynı eğitime sahip sağlık görevlisine teslim ediniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları cevaplayarak öğrenme faaliyetinde kazanmış olduğunuz bilgileri ölçünüz.

Aşağıdaki ifadelerin doğru veya yanlış olduğunu (X) işaretiyle belirtiniz.

ÖLÇME SORULARI		Doğru	Yanlış
1	Şuursuz kazazedeye ulaşırken telkinde bulunmak büyük önem taşır.		
2	Şuursuz kazazede, kurtarıcı tarafından elinden tutularak çekilir.		
3	Kazazedenin başı sabit, nefes yolu açık olmalıdır.		
4	Kurtarıcı, kazazedeyi kaza yerinden uzaklaştırırken yan yüzme tekniğinde yüzer.		
5	Şuursuz kazazedeyi olay yerinden uzaklaştırmak fazlaca güç gerektirdiğinden kesintisiz ayak vuruşu yapmak gerekir.		
6	Olay yerinden uzaklaştırdıktan sonra kazazede bırakılır ve diğer kazazedelere yardıma edilir.		

DEĞERLENDİRME

Sorulara verdiğiniz cevaplar ile cevap anahtarınızı karşılaştırınız, cevaplarınız doğru ise uygulamalı teste geçiniz. Yanlış cevap verdiyseniz öğrenme faaliyetinin ilgili bölümüne dönerek konuyu tekrar ediniz.

UYGULAMALI TEST

Çalışma havuzu veya çalışma havuzu derinliğinde (1.50 cm) şamandıralarla sınırlanmış aynı derinlik özelliği gösteren deniz ortamında arkadaşlarınızdan birine **şuursuz kazazede** bir diğerine de kurtarıcı pozisyonu veriniz. Aralarına 25 m mesafe uzaklık tespit ediniz. Suda can yelekli olan kazazede yardım çağrısında bulunduktan sonra kurtarıcı pozisyonundaki can yelekli kişi, işlem basamaklarını ve önerileri dikkatle uygulayarak yardım amacıyla şuursuz kazazedeyi kurtarır. Bu işlemler sırasında mutlaka su içinde yanınızda bulunan bir veya birkaç gözetmenin kontrolünde olunuz.

Aşağıdaki değerlendirme ölçütlerini evet –hayır başlıklı sütunların altına (X) işareti koyarak değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri		Evet	Hayır
1	Kaza bölgesindeki kazazedenin yardım ihtiyacını fark ettiniz mi?		
2	Kendi durumunuzu da kontrol ederek kendinizi tehlikeye atmadan yardım edip edemeyeceğinizi belirlediniz mi?		
3	Kurtarmayı planlayıp kazazedeyle yüksek sesle iletişim kurmaya çalıştınız mı?		
4	Cevap alınmıyorsa hızla kontrollü biçimde kazazedeye yaklaştınız mı?		
5	Kazazededeki şuur kaybı belirtilerini kontrol ettiniz mi?		
6	Şuuru yerinde olmayan kazazedenin kontrolü için arkasına geçtiniz mi?		
7	Kazazedeyi sırtüstü çevirerek suya yatırdınız mı?		
8	Kazazedenin başını göğsünüzde sabitlediniz mi?		
9	Kazazedenin nefes yolunu açık tuttunuz mu?		
10	Kazazedenin su yutmasına suyla hava yolunun temasını keserek engel oldunuz mu?		
11	Kazazedenin tarafınızdan çekilerek tehlike bölgesinin dışına taşınmasını sağladınız mı?		
12	Güvenli bölgede, temel ilk yardım eğitimi almış birine veya aynı eğitime sahip sağlık görevlisine teslim ettiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Yapılan değerlendirme sonunda “hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Öğrenme faaliyetinin bu kısımlarını tekrar ediniz. Cevaplarınızın tamamı “evet” ise modül değerlendirme bölümüne geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

MODÜL DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki boşlukları uygun ifadelerle doldurarak öğrenme faaliyetinde kazanmış olduğunuz bilgileri ölçünüz.

1. Kazazedenin kurtarılmasında izlenecek aşamalardan ilki, kazazedenin olmalıdır.
2. Şuuru açık kazazede ile iletişim kurmak kadar sakın olması için yapılan de önemlidir.
3. Kurtarıcı açısından kazazedenin şuur ve genel durumunun anlaşılması, yapacağı yardımda izleyeceği yolu belirlemesi ve aradaki mesafeyi, en güvenli ve en kısa yoldan kat etmesi yönlerinden önemlidir.
4. Kazazede, can yeleğinin yakalığından tutarak veya kazazede koldan tutuş yöntemiyle suda yaparak taşınır.
5. Kazazede yaklaşım konusunda en doğru hareket kazazedeye yaklaşmak olmalıdır.
6. İster şuurlu ister şuursuz kazazede olsun kazazedeye ulaşınca yapılacak ilk şey, kazazedenin yatar pozisyona getirmek olmalıdır.
7. Kaza bölgesinden uzaklaştırılan şuur kapalı kazazede almış uzman kişilere teslim edilmelidir.

DEĞERLENDİRME

Yukarıdaki sorulara verdiğiniz cevaplar ile cevap anahtarınızı (değerlendirme ölçütleri) karşılaştırınız, cevaplarınız doğru ise performans testine geçebilirsiniz. Yanlış cevap verdiyseniz modülün ilgili faaliyetine dönerek konuyu tekrar ediniz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ-1 CEVAP ANAHTARI

1	Y
2	D
3	D
4	Y
5	Y

ÖĞRENME FAALİYETİ-2 CEVAP ANAHTARI

1	Y
2	Y
3	D
4	D
5	D
6	Y

MODÜL DEĞERLENDİRME CEVAP ANAHTARI

1	FARKINA VARMA
2	TELKİN
3	YAKLAŞMA
4	YAN YÜZÜŞ
5	ARKADAN
6	SIRTÜSTÜ
7	TEMEL İLK YARDIM

ÖNERİLEN KAYNAKLAR

- Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanun (4922 Sayılı Kanun), Resmi Gazete: 6333 Tarih:14/6/1946
- IMO (Uluslar Arası Deniz Taşımacılığı Örgütü)
- MARPOL (Deniz Kirliliğini Önleme Uluslar Arası Mevzuatı)
- NTSB (Ulusal Taşımacılık Güvenlik Kurulu)
- SOLAS (Denizde Can Güvenliği Uluslar Arası Anlaşması)
- www.denizce.com
- www.prdd.org
- www.denizmagazin.com
- www.denizcilik.gov.tr

KAYNAKÇA

- KABAKÇI, Mehmet, Cankurtarma, İlkyardım ve Suda Canlı Kalabilme Ders Notları, İzmir, 2004
- ÖZTÜRK, Murat, **Yüzme Ders Notları**, İzmir, 2005.
- YAĞIZ, Fethi. Ercüment ŞAHİN, **Denizde Canlı Kalabilme**, İstanbul 1992.
- Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanun (4922 Sayılı Kanun) , Resmi Gazete: 6333 Tarih:14/6/1946.
- IMO (Uluslar Arası Deniz Taşımacılığı Örgütü)
- MARPOL (Deniz Kirliliğini Önleme Uluslar Arası Mevzuatı)
- NTSB (Ulusal Taşımacılık Güvenlik Kurulu)
- SOLAS (Denizde Can Güvenliği Uluslar Arası Anlaşması)